

De diaken: meer dan een collectant

Het is helaas waar: de diaken ziet men in de kerkdienst bijna uitsluitend als een collectant. Je bent op een goede dag diaken geworden en dan mag je rondlopen met de collectezak; hoofdzakelijk voor doelen die *niet* voor de diaconie zijn!

Welke visie steekt daar achter?

De diaken en de diaconie plukken de wrange vruchten van dit scheve beeld. Hun hoofdtaak is collecteren en zorgen voor het gegeven geld: van emeritikas tot zending. Misschien mag hij als 'beloning' ook nog de collecten tellen.

Maar dat is een scheef beeld van de taak van de diaken in de kerkdienst! De diaken heeft in het algemeen als taak gemeenteleden te helpen bij hun zorg voor mens en wereld in nood. De gemeente heeft gaven van God bij hem gezien en hem daarom gekozen als diaken. Voor die taak is hij bevestigd in zijn diakenambt; voor die taak vergadert hij, gaat hij op bezoek en ... is hij in de kerkdienst aanwezig.

Nu is de diaken de goedheid zelf, dus pakt hij die andere niet-diaconale taken er wel even bij. Maar zijn eigenlijke taak is een andere!

De diaken is als voorganger van de **diaconale dienst** in de kerkdienst aanwezig. Hij let er bv. op of er (letterlijk) geen drempels in het kerkcentrum zijn, waardoor bezoekers (b.v. met rolstoel) moeilijk binnen kunnen komen of zelfs afstand tot de avondmaalstafel moeten bewaren.

Door zijn omgang met gehandicapten heeft hij daar oog voor gekregen en is hij de eerste die zulke onnodige obstakels uit de weg ruimt. Hij komt bij mensen in nood thuis en hoort hoe het met hen gaat. Hij noemt hun namen aan de predikant: wilt u voor hem/haar bidden tot God? Hij weet ook dat deze gemeenteleden graag meelevens met de kerk en zet zich ervoor in dat dat mogelijk is.

Een diaken leest zijn krant en ziet op de tv een aardbevingsramp. Hij vraagt de voorganger om er in het gebed aandacht aan te geven. Samen met de andere diakenen zoekt hij binnen de kortste keren een goede hulpverleningsorganisatie om er een kerkcollecte voor te organiseren.

Hij heeft contact met asielzoekers en vertelt in de zondagse kerkdienst over hun nood en hun vragen en gaat in overleg met de predikant nu zelf voor in de voorbede voor de asielzoekers: hij weet tenminste hoe je hun namen juist uitspreekt en wat hun precieze situatie is.

Hij heeft op de diaconievergadering gehoord dat het in het kindertehuis van de financieel geadopteerde kinderen heel moeilijk gaat. Hij schrijft een stukje in het bulletin van de gemeente en vraagt de voorganger om voorbede.

De diaken heeft als voorganger in het diaconaat zelf behoefte aan toerusting en bemoediging; het breekt je soms bij de handen af en dat is bij gemeenteleden niet anders. Hij vraagt dus wel eens aan zijn dominee: kunt u in de verkondiging niet een Bijbeltekst kiezen die wat met diaconaal werk te maken heeft, of wilt u eens regelmatig in de preek aandacht geven aan deze dienst van gemeenteleden?

Natuurlijk heeft een diaken ook wat met collecten van doen: met diaconale collecten. Hij mag de gemeente opwekken tot (financieel) dienstbetoon aan de naaste in nood. De diakenen stellen samen het jaarlijkse diaconale collecterooster voor. Een paar vaste doelen staan daarop, maar door ervaring wijs geworden houden ze altijd een aantal 'gaatjes' open, want nood laat zich niet plannen. Je schaamt je naar als je tegen slachtoffers zou moeten zeggen: over 7 maanden is er weer ruimte voor een collecte!

Je spreekt in de diaconie af wie een informerend stukje in het kerkblad schrijft, met het oog op de komende collecten. Hij heeft overlegd met de voorganger en hij geeft volgens afspraak een paar ge-

bedspunten. In de kerkdienst zelf vertelt hij in een paar zinnen wat het doel van de diaconale collecte is en geeft een warme aanbeveling. Daarna gaat hij met z'n vriendelijkste gezicht rond met de collectezak. En na de dienst zorgt hij dat de collecte vlug geteld wordt zodat de opbrengst binnen de kortste keren naar het doel kan worden overgemaakt en de gemeente in het volgende kerkblad over de opbrengst en de besteding kan lezen.

Inderdaad, een diaken is meer dan iemand die in de kerkdienst met de collectezakken rondgaat.

ds. Rijn de Jonge